

In vigilia Epiphanie dñi

aspirationis nota. Ideo significat christū in cruce existentē. quia tunc nō fuit lra legibilis q̄ vitē cognoscebat. **A**uidim eū r nō erat aspectus **Esa.** liij. **S**ed fuit aspirationis nota q̄ clamans voce magna expirauit. **S**ecūdo in hac lra h sunt tres linationes. s. linea recta que significat aiā chri sti rectissimā. sc̄da est linea retorta que significat corp̄ chri sti passibile r retortum in cruce. tertia linea est titel desup que significat deitatē que est sup om̄ia. **Lra** **I** significat latronē bonū ad dextram crucifixi crucifixum. duplici rōne. quia sicut **I** est pua lra. sic latro puulū se reputabat et humilē q̄ cognoscēs suos defectus dixit alteri latroni. **N**os quidē iuste digna factis recipim⁹. hic autē nihil mali gessit. **Luc.** xxij. **S**ecūda rō. quia sicut heclra i est recta. sic latro fuit rect⁹ q̄ dixit chri sto. **D**ñe memeto mei dū veneris in regnū tuū. **Hec lra** **S**. significat latronē a sinistris chri sti crucifixum. **Rō.** quia sicut heclra **S** ē retorta. sic ille latro fuit tortuosus r blasphem⁹ q̄ dicebat xp̄o. si tu es xp̄s saluū fac te metipsum r nos **Luc.** xxij. **D**uo puncta que sunt in hoc nomine iesus significāt virginē mariā r iohannem euāgelistā. quorū vita stabat in puncto pp̄ dolorem passiois chri sti. **I**do hoc nomē iesus ē venerandū r sperandū in eo. **D**avid. **B**eatus vir cui⁹ est nomē dñi spes ei⁹ r nō respexit in vanitates r insanias suas. ps̄. xxxix. **I**do bt̄s **P**etr⁹ postq̄ in noie iesu curauit vnū cōtractum dixit. **N**ō est aliud nomē sub celo datū in quo oportet nos saluos fieri. **Act.** iij. **N**ota saluos fieri non solum in aiā sed etiam in sanitate corp̄ali intelligi. **D**ic moraliter cōtra illos qui recurrūt ad diuinos sortilegos cōiuratores r hm̄i. **I**deo dauid **S**i oblitus sum⁹ nomē dei nostri r si expandimus manus n̄ras ad deū alienū. nonne de⁹ requireret ista. s. ad puniendū r vindicandū. **I**pe enim nouit abscondita cordis. ps̄. xliij. **D**eo gr̄as.

In vigilia epiphanie dñi.

Heredes sumus

Homo s̄m spem vite eterne. **Ad Titū.** iij. **E**t in epla. **I**n p̄senti s̄mone volo vob̄ declarare quot modis potest homo habere hereditatē paradisi. **S**ed vt materia sit deo acceptabilis r gratiosa. nobis vtilis r p̄ficua salutē virgo glorioza. **H**eredes sumus. r̄c. **I**n sentētia effectus hui⁹ verbi ē q̄ habeam⁹ spem firmā q̄ erimus heredes vite eterne. **I**nueniunt dare in sacra scriptura q̄ ad istā spem habendi hereditatem vite eterne. que ē maior spes q̄m homo potest habere. gradatiz deus duxit hominem. verbi gratia. post peccatū **A**d homines habuerunt spem vite inferni. nō dico spem mortis inferni. quia tūc in inferno erat vita r mors. **Q**ui r sancti in limbo sanctorū patrū existētes ha-

bebant spem vite inferni r nō habebant penam sensus. sed erāt in tenebris. quia nō habebāt p̄sentiam dei. **E**t ille loc⁹ erat vita inferni. de isto loco dixit iacob patriarcha. **D**escendam ad filiū meum lugens in infernū. **Gen.** xxxvij. **E**rgo iacob iam intelligebat q̄ fili⁹ erat in inferno. **E**cce spem antiquorū tempe legis veteris. **I**do dicebat sanctus **Iob.** **I**n p̄fundissimū inferni descendent om̄ia mea. **Iob.** xvij. **N**ō loquebat de inferno damnatorū. sed de limbo pat̄r sanctorū qui dicūt p̄fundissimus respectu celi r elementorū. **D**einde deus mutauit spem hominū q̄ dedit legem scripture. quia tūc dedit eis spem vite eterne p̄ hereditate. **Q**uia lex **M**oy si non p̄mitteret p̄sonis sanctis r deuotis nisi bona terrena et temporalia hui⁹ mundi. **Leuit.** xxvj. **S**i in preceptis meis ambulaueritis dabo vobis pluuias tēporib⁹ suis r terra s̄gnet germē suū r pomis arborēs replebunt **Ibidē.** dabo pacē in finibus vestris dormietis r nō sit qui exterreat. **Ibidē.** comedetis panē vestrū in saturitate r̄c. vide ibi totum cap̄m r multū pulchrū. **I**deo dicebat **Esa.** ias populo israel in p̄sona dei. **S**i volueritis et audieritis me bona terre comedetis. **Esa.** i. **B**eatus sanctus **Tho.** i. ij. q. xcix. ar. vj. plene determinat r rōnē dicti assignat. **D**einde venit fili⁹ dei in carne humana r dedit legem gr̄e r eleuauit spem hominum in altum. sc̄z hereditatis vite eterne **Q**uia modo boni qui tenent sc̄am vitam r iustam tam nō spectant vitam infernalē nec tempalem. s̄ spectant vitam eternā. **E**xaltari oportet filium hominis vt om̄is qui credit in eum nō peat sed habeat vitam eternā **Iob.** iij. **P**ropter hoc dic̄ thema p̄positū. heredes sumus s̄m spem. s. legi gratie vite eterne. p̄z thema. **P**ro dictorū itelligētia **N**ota q̄ lex diuina distinguit in veterē r nouā nō sicut in species om̄ino diuersas. sed sicut imperfectum r p̄fectum in eadem specie. vt dicit sc̄tus **Tho.** i. ij. q. xcj. ar. v. r. q. xvij. ar. j. **L**ex vetus erat bona. quia rep̄mebat concupiscētiās r consonabat rōni. sed erat imperfecta vt dicit sanctus **Tho.** i. ij. q. xcviij. ar. j. nec cōferebat gr̄am. q̄ b̄ xp̄o resuabat r fuit a dō. **E**t assimilaf̄ puero vt imperfecta. **S**z lex noua viro assimilaf̄ vt p̄fecta. vt dicit sanct⁹ **Tho.** i. ij. q. xcj. ar. v. r. q. xcix. ar. ti. vj. **E**t lex noua p̄ncipaliter p̄mittit spiritua- lia r ordinat actus etiā interiores que habet opposita. **I**deo ē p̄fectior lege veteri que habet opposita. vt dicit sc̄tus **Tho.** i. ij. q. xcj. arti. v. r. q. xcix. arti. vj. **I**nuenio q̄ quattuor conditiōes p̄sonarū possunt h̄re spem certam hereditati vite eterne s̄m q̄ in hoc mūdo aliq̄ p̄sequunt hereditatē.

Primo filij r filie legitime generati

Sec̄do parētes sanguine p̄p̄inqui

Tertio amici cordialit̄ amati

Quarto paupes ab om̄ib⁹ bonis sep̄ati

Et nō inuenio plures. q̄ heredes sum⁹ r̄c. **D**ico

Sermo

primo q̄ in hoc mūdo consequunt̄ hereditatem filij vel filie legitime generati. hoc est clarū ⁊ fm̄ rationē naturalē ⁊ iura imperialia ⁊ pontificalia ⁊ etiā theologicalia. Legit̄ ad Gal. iij. de quodā puero. de quo erat magna questio. si debebat habere hereditatē patris vel nō. Quidā dicebant q̄ sic. quidā q̄ nō. Questio venit ad aplm̄ Paulum legitā ⁊ canonistam ⁊ cōpromiserūt in eum. Qui nō curauit de aliq̄ alio nisi scire si ille puer erat legitimus. Quo scito statim dedit sententiā di. Itaq̄ iam nō est seru⁹ sed fili⁹. quia si filius et heres p̄ deum. ad Gal. iij. **M**odo videamus q̄ sunt filij legitimi dñi nr̄i iesu xp̄i. Dico q̄ solum pueri nouiter baptisati. quia licet nos fuerimus eius filij. tñ ex peccatis nr̄is facti sumus eius inimici. filij legitimi sunt qñ sunt geniti de viro ⁊ vxore legitima. **H**oc modo xp̄us sponsus de ecclesia vxore sua ⁊ sponsa legitima generat filios ⁊ filias in baptismo. **J**oh. i. **B**edit eis pt̄atem filios dei fieri his qui credūt in noīe eius qui nō ex sanguinibus. id ē. seminib⁹ m̄ris ⁊ mulieris neq̄ ex voluntate carnis. i. mulieris. neq̄ ex volūtate viri sed ex deo nati sunt. **E**cce qui sunt filij dei legitimi. **E**rgo certum est q̄ erunt heredes vite eterne si decedant aūteq̄ peccent mortaliter. filij legitimi absq̄ questione ⁊ cōtradictione intrant domum patris. q. d. illud apli. spūscūs testimoniū reddit spiritui nr̄o q̄ sumus filij dei. si aut̄ filij et heredes. heredes aut̄ dei coheredes q̄dē christi. **R**homa. viij. **P**ro dictozū pleniori intelligētia vide. q. lxxix. iij. pt̄ **T**ho. doctoris. s. i. q̄ ponit varios baptismi effectus scz spūalem regeneratiōnem. vt pt̄z arti. viij. in corpe articuli. **I**ncorpationē etiā p̄ effectu baptismi scūs **T**ho. affligit illuminationē filiter ⁊ secundationē. vt pt̄z ibi supra arti. v. de quib⁹ etiā effectib⁹ notabiliter in iij. dist. iij. questionē. ij. determinat. **Q**uare isti pueri dicunt̄ filij christi legitimi. **N**ūquid habet filios illegitimos seu bastardos. **D**ico q̄ sic de⁹ habet vnam ancillā seu captiuam. s. carnem siue naturā ex qua generat filios spurios seu bastardos scz omēs infideles qui veniunt p̄ generationem naturalem siue carnalem. **I**deo isti non cōsequunt̄ hereditatē vite eterne. **A**uto. **A**braam duos habuit filios habuit vnū de ancilla aliū de libera. **Q**ui aut̄ de ancilla fm̄ carnē natus ē sed qui de libera p̄ repromissionē ē. hec p̄ allegoriz dicta sunt ad Gal. iij. **E**t loquit̄ de xp̄o cū dicit hec p̄ allegoriā dicta sūt. **D**ñs nr̄ iesus xp̄us habet duos filios. vnū de libera. s. ecclesia sponsa ⁊ vxore sua ex qua genuit̄ pplm̄ xp̄ianū. **A**lium de ancilla siue de captiua natura vel carne. s. populum infidelē. **S**ed quid dicit scriptura. **E**ijce ancillam ⁊ filium ei⁹ nō em̄ erit heres filius ancille. ad Gal. iij. **R**atio. quia nō ē fili⁹ legitim⁹. **Q**uia quod natū est ex carne. id ē. generatione carnali caro est. **I**deo nō pōt celum intrare. sed qd̄ natū

est ex spiritu. id ē. p̄ generationē spūalem spūs ē **I**deo amen amen dico vobis. nisi quis renatus fuerit ex aqua ⁊ spiritu sancto nō potest intrare in regnū dei. **J**oh. iij. **S**ed deus tenet modū boni patris bonus pater filijs bonis ⁊ legitimis dat hereditatē. malis aut̄ filijs ⁊ inobedientib⁹ nihil dat imo ip̄os flagellat. filijs aut̄ illegitimis ⁊ bastardis nō dat hereditatē. sed dimittit eis certū quid p̄ vita. **R**ecte ita facit christus qui filijs legitimis ⁊ bonis ⁊ obediētibus dat hereditatem paradisi. **M**alis aut̄ filijs ⁊ inobediētibus sicut sunt infideles dat penam inferni vbi flagellātur. **B**astardis aut̄ scz pueris illegitimis sine baptismo solum cū originali peccato decedētib⁹ dat vt̄ taz in lymbo. **I**deo de filijs bonis ⁊ legitimis dicit p̄pheta **D**avid. **C**ū dederit dilectis suis somnum. ecce hereditas dñi filij merces fructus ventris ps̄. cxxvj. **E**cce notat immediationē. hereditas dñi que est merces filij legitimi. quia est fructus ventris ecclesie sup̄le sponse xp̄i. **E**cce prima conditio. **D**ico secundo q̄ in hoc mundo cōsequunt̄ hereditatē parētes in sanguine cōiuncti sic sunt germani parētes nepotes ⁊ hm̄i hoc patet ad practicā. **E**t ita volunt iura tā diuina q̄ humana. **N**ume. xxvij. **H**omo cū mortuus fuerit absq̄ filio ad filiā eius transibit hereditas. **S**i filiam nō habuerit habebit successores fratres suos. q̄ si fratres nō fuerint dabit̄ hereditatem fratribus patris eius. **S**i aut̄ nec patros habuerit dabit̄ hereditatem his qui ei primi sunt ⁊c. **M**odo videndū est qui sunt parentes christi sanguine pp̄inqui. **D**ico q̄ sci martyres qui p̄ fide christi vel iusticia vel veritate vel virtute quacūq̄. mortui sunt. quia tunc p̄ martyrium quod recipiebant in memoriā passionis xp̄i miscebāt̄ sangne. **L**egit̄ **A**po. vj. q̄ de⁹ ostēdit beato **J**ohanni gloriā suā in qua vidit xp̄m sedentem sup̄ thronū ⁊ multi sancti stabant coram eo in albis cum palmis in manibus suis in signum victorie ⁊ fuit dictum iohanni. hi qui sūt amicti stolis albis qui sunt ⁊ vnde veniunt. **D**ixit **J**ohannes. **D**ñe tu scis. **N**esciuit respondere. **Q**ui dixit christus. hi sunt q̄ venerūt ex magna tribulatione ⁊ lauerunt stolas suas. id ē. virtutes ⁊ dealbauerunt eas in sanguine agni. **E**t nunquid in sanguine pp̄rio. **D**ico q̄ non. qz sanguis pp̄rius nullam habet virtutem vel efficaciam nisi misceat̄ cum sanguine agni p̄ fidē ⁊ memoriā passionis christi. **N**ota qui venerunt ex magna tribulatione. **Q**uattuor tribulatiōes sūt in hoc mundo ⁊ quarta que est maior facit martyrem. **P**rima est malorum verborum. quando bonis ⁊ deuotis p̄sonis dicis. vos estis hypocrita fictus falsus ⁊ hm̄i. **M**agna tribulatio ē huiusmodi licet respectu aliarū sit modica. quia verba nō sunt nisi ventus ⁊ statim transeunt ⁊ ē magnū meritum qñ insistent̄ patienter. **D**e q̄bus

In vigilia Epiphaniæ

dicit David. Verba iniquorum. id est. malorum psonarum pualuerunt sup nos. Sed quid mere mur ex hoc ostendit ibi. Et impietatis nostris tu propiciaberis. ps. lxxij. ¶ **S**ecunda tribulatio est qm̄ nō solum verbo sed etiam facto fruant bona et officium et. etiā pua est. quia bona huius mundi sunt etiā amittenda et. sed meritū est magnum. Nota exemplū de heremita cui quidā bonus homo portabat quotidie panem amore dei. Et quidā iuuenis heremita furabat medietatez. Quod sciens sanctus heremita patiēter sustinuit licet ex defectu panis efficeret macer et impotēs. Et qm̄ debuit mori cōgregati sunt ad eum omnes heremite. Qui vidēs illū qui furabat sibi panem vocauit eū et osculabat sibi manus di. O bñdite manus que tm̄ meritū mihi acquisuerūt. de quo alij mirātes qui sciebant illū esse in deuotuz sat. et. Ido apostolus Rapinā bonoz vestroz cum gaudio suscepistis cognoscētes vos habere mellioz et manentē substantiā. s. in celo. ad Heb. x. ¶ **T**ertia tribulatio est vulnerū ista est modica respectu meritū magni et p̄m̄j intm̄ q̄ dicit apostolus. Si quid patimini ppter iusticiā beati. j. ps. iij. de hoc scūs Tho. j. ij. q. cxiij. articulo. ij. ¶ **Q**uarta tribulatio ē mors et hec est maior. qz omniū terribiliū terribilissimū est mors. vt dicit p̄bus. de ista dicit christus. Ibi sunt qui uenerunt ex magna tribulatione et lauerūt stolas suas in sanguine agni. Apocal. viij. Quia p̄ma tribulatio secūda et tertia licet sint magni meritū si patiēter suscipiūt. tm̄ nō faciunt hoīem martyre sed quarta facit hoīem martyre et quādo moriūtur statim cōsequunt hereditatē vite eterne. Auctoritas et est verbū xp̄i ad patrē di. Qm̄ tu deus meus exaudisti orationē meā dedisti hereditatē timentibus nomē tuū ps. vi. Nota exaudisti orationē meā. s. illam quā christus fecit in nocte sue passionis quādo orauit dicens. Pater omnia possibilia sunt tibi transfer calicē a me. Mat. xij. Quā orationē exponēs Ioh̄n̄arius dicit. Nō dicit qm̄ nō veniat calix passionis sed orat vt trāseat ab eo ad martyres. Qm̄ ex ista orōne christus dedit fortitudinem et virtutem hoībus et mulieribus etiam pueris et puellis sustinendū martyriū pro christo. Item dedit hereditatē timentibus scz timore filiali. quia plus voluerūt mori q̄ aliquid sufferre contra deum. Juxta cōsiliū christi dicentis. Nolite timere eos qui occidunt corpus. animam aut nō possunt occidere. sed potius timete eū qui potest animam et corpus pdere in gehennam. Mat. x. Dico tertio q̄ in hoc mundo consequuntur hereditatez amici cordialit̄ amati. Sūt multi qui nō habent filios nec parētes sed habēt bonos amicos quibus dimittūt hereditatem qm̄ moriunt. modo videamus qui sunt amici cari et cordiales christi. Illi de quib⁹ dicit ipsemet. vobis amici mei estis si feceritis que p̄cipio vobis. Job.

xv. Ergo obedientia facit hominē esse amicum dei. p̄ oppositum inobediētia et peccatum facit eē inimicum suū. Obediētes vero tanq̄ amici charissimi christi consequunt hereditatem vite eterne. quos ipsemet christus inuitat di. Trāsite ad me omnes qui cōcupiscitis me. Eccl. xxij. Nota cum dicit trāsite in quo innuit q̄ ipse est in vna pte et nos in alia. Fluius terribilis est mors quē oportet transire et habet duas ripas. vna est vita eterna in qua est christus. Alia est vita temporalis in qua nos sumus et christus vocat nos di. Trāsite ad me dñe. et p̄ quem pontē transibim⁹ nō possumus transire p̄ alium pontem vite eterne nisi p̄ pontem obediētie et p̄cepta dei. Mat. xix. Si vis ad vitam ingredi serua mandata. h̄ pons habet decē arcus. ¶ **P**rimus est cōfidentia dei vt in om̄ibus necessitatibus nostris recurramus ad deum et non ad demones. sed ad deū. Nō habebis deos alienos corā me. Exo. xx. Secundus est reuerētia vocalis q̄ quādo homo loquit de deo loquat eū reuerentia sicut homo loquit eū psonis honorabilitibus reuerentialit̄. Nō assumes nomen dei tui inuanū. Exo. xx. Tertius est reuerentia realis de modico seruitio qd̄ vult de nobis vt seruemus festa diligēter als et cetera. Memento vt diem sabbati sanctifices. Exo. xx. Quartus ē obseruantia parētalis. honorare patrē et matrem corde ore et ope iuuando seruiedo eis in om̄ibus. honora patrē tuū et matrē tuam Exo. xx. Quintus ē concordia fraternalis nō recipe vindictam sed remittere iniurias pp̄ deum et facere pacem. Non occides. Exo. xx. Sextus est mundicia psonalis cauendo a luto luxurie et immūdicie. Nō mechaberis. Septim⁹ amicitia p̄malis nec furari nec primū in aliq̄ damnisari. Non furtū facies. Exo. xx. Octauus prudētia vocalis neminē diffamando nec vobis iniuriis seu duris dicēdo. Nō falsum testimonium dices. Bonus mundicia cordialis non cōcupiscere agrū vineā ortū et hm̄oi nec bona p̄mi. Non cōcupiscere rem p̄mi tui. Exo. xx. Decimus mundicia mētalis nō cōcupiscere vxorē p̄mi. Non cōcupiscere vxorē p̄mi tui. Exo. xx. Ecce quare dicit christus trāsite ad me. Nō concupiscitis me. id est. diligitis. quia obediētia nō pot̄ bene seruari sine dilectione et a generationibus meis. id est. virtutibus quas deus generat in anima deuota. implem̄i. Spiritus em̄ me⁹ super mel dulcis. hic tangit gloriā anime. Et hereditas mea sup mel et fauum. hic tangit gloriā corporis. Sicut em̄ in fauo mellis mel est incorporatum cere. sic in iudicio gloria anime redūda bit in corpus. ¶ **D**ixi quarto q̄ in hoc mūdo cōsequuntur hereditatem paupes ab omnib⁹ bonis sepati. vt sunt paupes virgines religiosi et hm̄oi Paupes sunt peccatores penitētes qui fecerunt plura peccata in quoz p̄sona dicit dauid

Sermo

Cito anticipent nos misericordie tue. quia pauperes facti sumus nimis. Argumentū. diceret h aliquis quare penitentes dicuntur pauperes. quia quādo erāt in peccatis tūc erant pauperes. Sed penitentes qui habēt thesaurū grē. s. septē dona spūsancti et alias virtutes quō sunt pauperes. Dico quod penitentes sunt pauperes. verbū gratia. si aliq̄s v̄m̄ habet decē milia florenozū diues ē. sed si obligatū in centū milib⁹ diceret diues licet habeat decem milia. Certe nō imo diceret paup. pp̄ tam magnā obligationē. imo diceret talis nihil habz paup est. Idē est de penitēte penitens qui habet gratiam dei et septē dona spūsancti virtutes theologicas et morales diues est. Sed pp̄ter obligationē paup ē. Et primo deo patri obligatur ex peccatis que fecit ex fragilitate quia deo patri attribuit potentia. Et qui peccat p fragilitatem peccat contra deū patrē. ergo obligat sibi quod ipsum offendit. Soluit autē ista obligatio p asperam durā et magnā penitentia. Secūdo penitēs obligat filio dei cui attribuit sapiētia ex peccatis quod comisit p ignorantiam vel stulticiā ignorans quod tenebat scire. Soluit autē ista obligatio audiēdo sapiētia diuinā. missas et mones. bonas lectōes. Tertio obligat penitens spiritui scō cui attribuitur bonitas ex peccatis que comisit p maliciā et iniquitatem. Soluit autē ista obligatio p bonitatem faciēdo bona opa misericordie tam corporalia quā spūalia. Pro dictozū euidentia. Nota quod essentialia attributa tribus psonis diuinis communia cōuenienter appropriant et attribuunt diuinis psonis vt dicit sanct⁹ Tho. s. pte. q. xxxix. ar. vii. et viii. quia cōueniens est vt diuine persone nobis manifestent. modo attributa essentialia sunt nobis magis nota quā psonae vel psonalia vt nōcionalia. et appropriatio est manifestatio diuinarum psonaz p attributa essentialia. ergo cōuenienter fit attributio siue appropriatio et sic patri attribuit potentia filio sapiētia. et spūsancto bonitas. Hui⁹ appropriatiōis rationē doctor ponit vbi supra. ar. vii. Idem dicit pmo sc̄p. distin. xxxi. q. i. ij. Quarto obligat hō christo ex peccatis que comisit ex carnalitate. quia christus fecit liscium de sanguine suo. Soluit cū disciplinis cilicio ieiunij et. Quinto obligat virgini Marie que est aduocatrix peccatorum que cōtinuo aduocat et multas sentētias in curia iusticie filij dei facit reuocare ex suis allegationibus. Soluitur p̄sentando sibi aue maria. Sexto penitēs obligat omnib⁹ sanctis paradisi. Ratio. quia si q̄s offendit cōmunitatē omnib⁹ obligat et tenet ab omnib⁹ petere veniā pp̄ter offensam. Sic tota cōmunitas sanctorū offendit ex peccatis nostris. quia fetor et fumus peccatorū nostrorū ascendit sursum ad eos. Soluit p deuorā et sanctā conuersationem. Septimo obligat sanctis angelis custodib⁹. sicut discipuli qui resistunt et cōtradi-

cunt magistro. Soluit orando ipsos et supplicando et dicēdo. Angele qui meus es custos pietate supna. Tu me gubernā ne moriar morte eterna. et. Octauo obligat animab⁹ purgatorij. s. animabus patris et matris et. quia quādiu homo ē in peccato mortali nō p̄ficiūt eis oratiōes quas homo facit p eis. Quod dictū sane est intelligendum ex pte opis opantis s̄m quod opatio peccatorū suffragia faciētis cōsideratur vt ē ei⁹ sc̄z peccatoris. Sic em̄ opatio peccatoris cōsiderata nullo modo meritoria eē potest. nec sibi. s. opanti. nec alij vt dicit sc̄s Tho. in. iij. dist. xlv. q. ij. ar. s. q. iij. in corpore articuli. quo querit. vtrū suffragia p peccatores facta mortuis p̄sint. verū dicit idem sanctus Tho. vbi supra quod suffragia peccatoris p̄sint mortuis ex ope opato sicut est sacrificium altaris. quia nostra sacramenta efficaciam habēt ex seipsis absq̄ ope opantis quam equaliter explent p quoscūq̄ fiant. et sic quātū ad hoc sc̄z ipsuz opus opatum suffragia p malos facta defunctis p̄sint. profunt etiam ex ope opante in quātū peccator suffragia faciēns. gerit psonam totius ecclesie sicut sacerdos dū dicit in ecclesia exequias mortuorum. et quia ille intelligit facere cui⁹ nōmine vel vice fit vt dicit Dionisius in. xiiij. cap. celestis hierarchie. Inde est quod suffragia talis sacerdotis quibus sit peccator defunctis p̄sint. Pro sunt etiā suffragia p peccatōrē facta ex ope operante in quātū peccator ē et agit vt instrumentuz alterius vel ex alteri⁹ imperio agit. Unde si aliquis in charitate decedens p̄cipiat sibi suffragia fieri vel alius p̄cipiat charitatē habēs. illa suffragia valent defuncto quibus illi p quos fiant i peccato existant. Magis tū valerent si in charitate essent. quia tūc ex vtraq̄ pte opa illa meritoria eēt. hec sanctus Tho. vbi supra in corpore articuli. Nono obligat viuus ex vsuris quas hō facit p eis. Decimo obligat pximo si fuit sibi furatus famam. Soluit sibi famā restituendo. Et ce hic debita et obligationes penitētis. Cui dicit Job. Dicit quod diues sum et locupletar⁹ et null⁹ egeo. et nescis qui tu miser es et miserabilis et pauper et cecus et nudus. Apoc. iij. Hīs paupib⁹ deus dat hereditatem vite eterne si faciūt penitentiam. Matth. xvij. Oblatus est ei vn⁹ qui debebat decem milia talenta. Cum autē nō haberet vn⁹ redderet. Iussit eum dñs eius venundari et vxorem et filios et omnia que habebat. p̄cidēs autem seruus ille orabat dicēs. patientiā habei me et omnia reddā tibi. misertus autē dñs serui illi⁹ dimisit illum et debitum dimisit. p penitentiam ergo soluit omne debitum pene et consequit hereditas paradisi. Nonne deus elegit pauperes in hoc mundo. diuites autē in fide et heredes regni quod p̄misit deus diligētibus se. Iaco. ij.

In Ephra dñi. Sermo primus.